

Оссолінські колекції.

CD – диск виконано в рамках угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 209.
Archiwum Baworowskich

751. List do Wiktora Baworowskiego od księgarni w Krakowie 1870, K. 2.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

2010

Львівська обл.-на "УРОС"
В
16ab-251

26 apr

Urywki kroniki Franciszkańców
Poznańskich
z XVIII w.

hinc et a filijs Conty cum licentia 369
hil, et sint tres partes votorum affirmati-
vorum et lorde et maneo.

1729

ASP. Adhucissimus et
Humillimus Servus

Fr Constantinus Kopsowski
M. P. C. G. mpph

de ipis... immediate sequitur e' in hac materia
exposita ad eundem ASPM Michuelem Zybulski
Conty Pomer. Titulus talis ut supra.
Ante Titulus Adm. Nuclei Sr. Patrone Amantissime.

Reverendissimi Pater Generalis admonet me de abusu
in Nostra Provincia, quod scilicet Magistri sine et affiliatione
a conventu a quo, ad conventum ad quem, et sine affilia-
tione per salutacionem faciendam, idcirco huiusmodi Pater-
nitates conventui irritas fuit, et in posterum faciendas
prohibet, mihiq' injungit, ut istas suas literas notificem per
Provinciam: quia autem magnam incommodum est, easde
in Curia notificare, nec etiam huiusmodi necessitas
easdem publicari videmus, cum in paucis conventu-
m... riantur. Unde nisi Particulares lites
... entus mittimus, et hanc Reveren-
... inationem notificamus. Hinc et
... ligentiam adhibere, hanc Nostra
... lectorio legi facere. In omnibus
... Dn' exopto ac in affectuosissimo
... aneo.

Actm Adm. Patris Vestri

Adhucissimus et Humillimus Servus
Fr Constantinus Kopsowski
M. P. C. G. mpph

Fr. Stephanus
Szulcowski
clericus
filius fontis
hugus

Anno Domini 1725 die 26 Februa
Urbanarum ad Trinum Campana puls
Fratribus Coni Filiis Conventus elapsis
ad missus fuit pro Fido huius Conventus
Szulcowski Clericq in Novitatu Pyrdrenor
ae Filios huius Conventus inquam omnes sep
dederunt. Jam et mortuus in hoc Conventu

NB.

Benevolentissime Lector, habe animaduersionem e
Prænominationum A. N. P. M. Alexandrum Stanisli Segen
Studij Theologici et Diffinitorem Præis, qui propositus fuit
Venerando Diffinitario et declaratus pro Patre conventus
huius in anno 1722 in Capitulo Varsaviensi, quæ fuit de
ratio fuit cum Prejudicio legum Sac. Const. Urb. circa Electio
filiam. Consequenter et Patri Conventus. Hinc Indignus Præ
morali Josephus Maria Salubri habens informationem a
hoc Conventu, Num possit Prænominationum A. N. P. M. Alexand
Stanisli gaudere titulo Paternitatis huius Conventus
possit duplices literas A. N. P. M. Constantino Kępurski e M
stru Præati et sommissi Gnati irritam faciendo hanc Pat
nitatem, quæ fuit sine sollicitatione Vobis, quam fieri in
zodium præscriptum Sac. Urbis Const. vigore autem h
literarum seu Epistolarum fuit sollicitatio, et lege
quid factum sit. Literæ autem hæc fuerunt directæ
Superiorem videlicet A. N. P. M. Michaeli Zywkowski
dianum huius Conventus cuius tenor se
Titulus Epistolæ Primæ. Adm. In Christo Patre
Colendissimo Præi Myri Michaeli Zywkowski Grand
Posnary Ordo Min' Conventum S. Francisci in Pozna
Antetitulus Adm. In Christo Præi Patre Colendissimo
Umnie afflictis ex afflictione generatim
die ad maiorem gloriam illius, et
pro nostra salute usq. ad mortem
suo omnia lege reguntur. Deve
gim liscie pisse ratione transfi
nat P. M. Alexandrum Stanisli

Anno Dni 1708 die 12 Julij Sub felici
 Rege mine Adm. Rendi Ludi P. Francisca Gorzyski
 Pater P. Guardiani conventus Leonamensis in
 hunc per acti p. examine rigoroso quo ad attin
 genda tam studiorum qm natura legitimitate ortus
 per Amicatos P. hunc conventus. Suscepti sunt
 duo ingenii Adhucetores nimirum Ignacius Sydlowski
 de Korywin et edus
 ad Sacrum habitum nostrum Religionis. cog inducti
 sunt die supra positi per C. A. P. P. Superius fecer
 p. hunc mutato nomine, Ignacius Sydlowski datus
 est nomen S. Bonaventurae et alius S. Adriani: et
 ad nostram postea remissi sunt.

Ita et fr. Bonaventura Sydlowski
 Lemnensis C. A. P. P.

Susceptus

Anno Dni 1710 Die Nonae
 Septembris Sub felici Rege mine
 Adm. Rendi P. Francisca Gorzyski
 Pater P. Provinciali Guardiani
 conventus Polon. pro tunc susce
 pit habitum Franciscus Kury
 wylanski per Rendi Pater
 Bonaventurae Dierlinski
 conventus Polon. pro tunc Pater
 datus.

Ita et P. Carolus
 Metanowicz S. T. B.

Suscepti

Anno Dni 1711 Die Octava
 Januarij Sub felici Rege
 mine Adm. Rendi P. Francisca
 Gorzyski Pater P. Provinciali
 Guardiani conventus Polon. susce
 pti sunt ad Sanctum
 habitum duo asseran
 tes videlicet Genesius
 S. J. Joannes Watawski

~~et Joannes Watawski~~
 pro Cercata

Hic exiit
 Ganatig in
 P. A. C. A. P. P.
 rzyposki in
 V. O. C. eligione parig.
 a m. p. g. n. crediturus.

Anno D. 1711 Die
 Februarij sub felici
 Rege mine Adm. Rendi P.
 Francisca Gorzyski
 Pater P. Provinciali S. T. B.
 Guardiani conventus Polon.
 Suscepti sunt ad S. habitum
 Ignacius Stanislag Kory
 wski pro Converso
 Ita et P. Carolus
 Metanowicz S. T. B.
 m. p.

Anno Dni 1711 Anno Die
 Septe Aprilis. Juxta p. r.
 Sacras Constitutiones
 post pulsam Campanam
 Patribus et Fratibus Con
 gregationis adoptati sunt
 habitus Conventus. S. J. Antos
 wski Clericus, Secundus
 S. J. Joannes Watawski
 S. J. Joannes Watawski
 S. J. Joannes Watawski

Vana

8

Gandy Mason

Particularia Cudzoziemskie 1776

9

Z Wiednia de 12to Januae Po Radzie Sekretnej w przystomności obojga Cesarstwa odprawioną
z tego Kurjerowi na tych miast do Dworów osobliwie do konjunktur tenacniej szych Interesowanym tedy
prawiono i resolucyę. Ze Cesarstwo Ichmę woynę przeciwko Francyi i Hiszpanij tak dawno trwającą nale-
to przysłać wszelkimi siłami popierać zechęć i dla tego do Niderlandu, Flandryi, i Brabanuyi przez znaną
w Luxemburgu osady 12^{tych} woyska ordynować, nad Rhem 50 Tysięcy postać i do Włoch przez Julierską
tey Limy postanego jeszcze kilkanascie Tysięcy obrocić: aby tym sposobem częścią per diversionem armonum
częścią z dolniejszemu siłami nieprzyaciela swego pognać, per consequens equilibrium dawniejsze restituere
i do pokoju przynućić. W ten koniec po wszystkich Cyrkuliach Kraui niemieckiego allaborować aby nawet
te miejsca które dotąd inneutralitate były ad rem Communem przychodząc i do wystawienia Zawczam nay-
czajnego Contingentis woyska zachęcić. Jakżi nie które cyrkulij już w samey recyły to uczynily a drugie
choćsż hesitando znacznie się o kolo zajągnieniu Ludu kragtaję. Za Rekrutycją Stanow Hollenderskich
12^{tych} Sasow actū do Niderlandu idzie, jeszcze niewiedząc dowodnie kto w tam tym Kraui nad woyskiem
skolligowanym Niemieckim kommande Generalną mieć będzie, w nosię iednak iż jeżeli Sam Krol Fran-
cuzki na przyszley kampanij przystomnym będzie tedy etiam Cesarz Tenacniejzy toranus subibit, dla doskonalszy
ad dimicandum dowodzenia. Wz Szwecyi Minister Pruski przedlozypowij Senatowi tedy nayci Proclat in omni
ne do uczynienia między Obojgę Monarcham Traktatu scitego, tak dalece awantował że już niuraczym nie
schodzi tylko na podpizie i Latyfikacuyi Samych Regnantow, i to podobno w kródcie nastąpi; Na razie by
zas koniec Traktat pomieniony miał zmienai, trudno dociec. w Anglij Pretenderk do tego czasu lu-
Skouyi uchodzi, z przyczyny: ze siłom przeciwnym niest woyskiem zdolny, i dlatego pisal do Krola
Francuzkiego aby Transport dawno przyobiecany mogt acellerari: Inaczej, będzie musiał imperfectis rebus
w cale z tego Kraui uchodzić. A to jest naugonia ze nawet do Skouyi znaczne woysko Angielskie scięży
wzyci rzecz

więc iżeli de tempore więcej Francuzów do Draumundu tyllco 200 ludzi mającego nie przybędzie. nawet p[ro]p[ro]zyc
sno będąc umykai się.

W Włoszech jako się wojsko Hiszpańskie o uczynionym Prusakiem łokou dowiedziało, tak zanie Aptenij
dobijwania Samlu Medyolańskiego ośmieniło, i woli raczej pewne Corps Cesarstwa iżeli się da zaskoczyć i mieć
de integro niezeli z Niemiec Sulkurs nadzieję Sadyncyjskowie niektóre miysca ad Sallo Hiszpanow zawarowa
ne recuperant. Krol Sardynijski Rebelizującym korsykanom zupełną Protekcyę deklarował. Supponitur
jednak że się Genua przy tej Wyppie Corsica za zbliżeniem się Francuzów utrzyma. Propozycye Franuackie
Temuzi Krolowi Sardynijskiemu in ordine do łokou uczynione radnego skutku do tego czasu nie mają.

Z Paryza de 15 Janua z Grodynianu Krolowicze 30000 wojska nowego z Alzacy; Burgundyi, y Le
Hainngy mianowicie do Włoch, reszta zaś Regimentow w tejże Alzacy będących uda się do Flandryi, y pod Lu
semburg nauwausze w tych krajach prowadzowanie wojny, ile że w Traltau między Kolem Pruskim a Dw
rem Wiedeńskim zawartym stipulatum bierzma, że wojska Austryackie nie mają pójść przeciw Chen per conse
quens Dwor nasz nie ma się czego z tej strony Chen obawiać. Do wojska imł uawsum ketendentow de ty
nowanego iżeli się 2000 uoziło, jako z Dunkierque referunt, że na 800 drabin tam Embarkowano po
których dwie Osoby wiede siebię w nieś mogą. Drabiny te destynowane do wystąpienia po nich nabrzeży
Angielskie. Interca niektórzy upewniają, że Transport ten 25 Tysicy ludzi wynosić mający dopiero nallro
sny wybierzy do Anglij.

Z Berlina de 3 Febua Krol Imę die 24 Janua wyjechał ztąd do Poddamuy. Na różnych Regimentach
codziennie widlta moc Rekrutow ledy przechodzi. W storay supervenit tu z Drecma loset lasie Jmł Prusa.

Z Warszawy die 20 Februarij

JW Imę A. Hilzen Nominat Biskup Smolenski w Rigtel prelaty z Luwy przybył do Warszawy
na konsekracyę swoją która w niedziele przyszłą w kościele s. Krzyża 80. misyonarzyw tutejszych parochi
ma. Supervenerunt tu także w sobotę przyszłą na Noc J. W. Imę P. Plater Abt. Anflantalski z Wyppiszy
swoją ze Luwowa Sadzy, a wó wtorek z Jablonny JW Imę A. Biskup Moch.

JW Imę A. Wielopolski Abt. Łaznowiecki z Wyppiszy swoią z Dobr swoich obor pojechał na Rus.

JW Imę

J. W. Jmę P. Wioda Marowiedzi y J. W. Jmę P. Zamoydu Skuta Lubelski pro die 27. Febr. perant w us
stawie do ktorey codziennie przybyde ma J. W. Jmę P. Inaff. Fleming Inaf. Artylleryi Lit. 10

J. W. Jmę P. Sapięha Wioda Smolenski dui' tak ze stanę w Warszawie. J. Citer Jmę Radawick Wioda
Wilinski Hetman W. Lit wyjechałszy z Kottwi niebędę w Biawey u J. Ożney Pymę Kanclerzyny W. Lit.
Wdowy Matki swojej pospieszył do Ktoy aby sie w niej znajdował przed Seyniam: Drommionem: Ele
ctronis Depudatow na przyszły Trybunat W. L. Lit.

Listy Partykularne Drezdenskie de 30 Janus et 4. Februe referunt o zupełnym zdrowiu
Krolestwa Ichmę P. N. M. z całą Najpraszniejszą Familją onych, y ze Jmę P. Villiers Minister Angielski
ktory przy dworze J. K. Mł. P. N. M. rezydował odebrałszy revocatorias od Dworu swego wyjechał
miat na Berlina do Anglij z Drezna, w którym po nagłej śmierci Jmę P. Liniera jako sie przeszedł
piśmiło Poczty: pozostała Substancją na dwakroć sto tysięcy Talerow jako po zdrowiemu Łony y Ma
ci niemalqęym od Fiscum Krola Jmę P. N. M. przypadła.

Dwanasie Battalionow Infanteryi a 16. Eskwadronow kawallerii woyiska Sarskiego pod kom
mendą Jmę P. Brata Tymura w Łodzie Stanow Hollenderskich będących z Sarony marszuć nad
Lhen.

Z Poznania de 3. Februe Putki utanskię Ichmę P. Putkownikow Ostena Koryckiego y Putk
Bosniakow y Maydamakow trędzię Regiment Komny Krolewica Jmę P. Albrachta ktore tu inwizow
Szlęska. przez cęte Łato staty, miszły sie na konsystencyę swoię do trup naszych za Thorun gdzie si
mowai' maig obok Turzewa, y Inewa, Stab onych staci ma w Nowym.

Bagaz Jmę P. Brata Sybilskiego die 1. Februe przechodził przez Wschowę tendent do un
stawy, za którym ten ze Jmę P. Brat Sybilski z Regimentem swoim y Ichmę P. Putkownik
Stęgowski Porzysławski y Utan z Putkami swemi do Polsku dęz.

Wielmożny mió Choryży Dobrodziej.

Drżąc mi re W W m Pana Dobrodz niepunktualnie
dochodzi Portu moim, który ja zawsze pod kroc
percy Jmci Pana Mirskiego Portmays tra Jan
stawskiego ordynię. Zaczęło y teraz pięć dotęz
Jmci Mirskiego obliżnię go o punktualności
w adrepsach Listow moich. Jmci P. Rogowski
Dwórzanin go słu Jmci Wdy Ruskiego Dobrodz
przytomny będzie. Fey ekspedycyi Tetania jak naga
niżnię W W m Panu Dobrodz, który donosi, że się
stawa wchmi w Lubniecach Remować będzie y mi
gdzie stamtęz nie porędie, ai przed bytnością Kr
lewiszky w Maja do Warszawy. Donosi przytym
ze Jmci. Pomysłowski biere in Socianu w tre Jęz
Canning. Hlubinski podopz mi te w udwoku
Zdaje mi re ratym tancie Pandziej W W m Panu
Dobrodz a dla krodliwej cęzki Portowego byw
honore rens iest

W W m W m Pana Dobrodz

Lyonelny Bratow y Mayny
Stupny
Fran. Kaw. Samrat Chorsky

Z Warszawy d. 1. gbris 1753.

JWJP Lotoski Wwoda. Betaki przybywszy d. 24. pren-
tis ze Starostwa Swego Pułowskiego do Warszawy,
y Lney w kilka dni Labawicki, od siebie nakład
do tegoż Starostwa. (Porozumiew Marszałkowska
Prichoty Węgierskiej z Karcewica d. 25. pren-
tis rano tu przybyła. Laska Las Kondescen-
sya między JWJP. Marszałkiem Włok.
a JP. Starostą Knyszym nastim ratione. Opie-
ki onego, ius się w sobotę immediate prze-
szła Laskonbyta, na której stanęła remissa
nakład do Trybunału, z racyi, że JWJP. Marsza-
łek Włok. tak komportował Dokument
tow jako też Summy przez Dekret Trybu-
nału si. na znaczoney JWJP. Starostę Knys-
zyńskiemu Laptaii intoto decyował.
WJP. Septycki Suffragan Łucki przed tym
dniem. do niego przysła z list podwładnym

Tranquillitatem, Kansto Włoskich Alisci pewny
Officyer Niemiecki w 1800. Woysha Cesarzkiego
do Włoch maffieruicy donosi, Ze się Woyshoto
przez kilka dni w Marszu swym przystaly ma-
oczekuicy znacznego Corpusu Rekrutow, y Ze pro-
sto do Mantui pospieszę, y tam Zorganizowały się
Zinnemi Regimentami Obor reformuicy. W Włocy
Bliskę we Włoszech Ominuicy rupturę turędzę, Ze
się pewny Dwor Włoski deklarował pro parze
Francy y Hiszpanij.

Documenta.

Sunt Nidraßlich de curia et possessione Pater longus
de alia Documenta. et facti Pater longus

Baworuffi tra Pemptuffi: converso.
De reti in Pater longus expediti Colata.

Inquisitio M. Stallynffli cum M. Baworuffi.
Inter M. Baworuffi et M. Gotawuffi Secretum

M. Gotawuffi Manifesta contra M. Baworuffi
ad Comperationem Pater
ni natez.

regnum hanc

regnum
Inquisitio
Nidraßlich
Pater longus

Z Warszawy d. 17 Maj 1753 to
 JW J. P. Kander w K. dnia one gdayszcego przy-
 bywszy do Warszawy Rady Apepostolicie Kor-
 dnia dzisiejszego radsumował.

O maryażu Jo. Xcia Jmci Lubomirskiego
 straznika w K. z Jo. Anną Kymbrowian-
 ką ruską z nowu iakoś edmianę czynią
 iż nie ma nastąpić chyba około S. Jana
 z okazji choroby tegoż Jo. Xcia Jmci Stra-
 znika w K. który na Febrę Tercyant de-
 cumbis. Komisya graniczna między do-
 brami Jo. Xcia Jmci Prymasa a Szwec-
 yą w Bolemoskim JW J. P. Praffas
 Generała Artylleryi Koronney słu-
 żywie we Warszawie przesyłają
 się znaleźyby w obydwóch stron ukon-
 trowaniem ileż Pront inonstrawno
 zostający per medium rozciety oboma
 stronom poposowie przyzadiony kop-
 cam rozsypany po której za komizoney
 Komisji JW Jmci J. P. Komisarzy iako-
 to JW J. P. Włoda Podolki Heßman Polny
 Koronny na Rus Jo. Xcia Włoda Lubel-
 ski do Opoła JW J. P. Krajewski Insygnator
 Koronny do Redomia rozicowali się JW Jmci
 Jmci A. Ostrowski Dominas Insygnator
 któremu rezydent z dy mu przyzda sa-
 cra na Biskupstwo Insygnator
 uobid

do Warszawy a ja Alce Jmci Prymas do to-
wiska powrocil. Podczas beyze Komij-
sji Jo Alce Jmci Prymas in presentia
tam przytomnych gosci publicznie oglo-
sils Prezydentem na przyszly Trybunał
Koronny Dw Jmci X. Dobieskiego
Suffragana Pnierznowskiego
pięć zdrowie jego podczas sosto-
wice Prezydentem zaś byc ma Dw Jmci
X. Pombar Jo Alce Jmci Biskup Kra-
kowski i z y presentis i naydowadzy
w Pedlonie od wie mili od Radomica
i kazd pro i z o maij futurus w War-
wie Marszałkiem Trybunału Kar-
bowego Radomskiego zgodnie w ka-
domie obrany Dw Jmci Pan Mnijszek
starosta mestsowski Dw zaś Jmci X.
Lesli Biskup Chesmski qua Pre-
zydent sine ulla Contradictione
explevis juramentum.

Particularia Cudzoziemskie 1745

L Paryż 20 Maj. Kardynał de Fleu-
ry bardzo nie wdzięcznie przyjął Delu-
racy od Stanów Hollenderskich Dworowi
naszemu użycznym ze una cum Angli-
remysli dae Sublunus Protowey Obegierskiej
ad mantenendum Sanctionem pragmaticam

L tego Las tym bardzo niechcąc ze mu Pa-
fencye Morshie Zaodróżony honoru, który
chciał mieć z tego: że jest Pacifikator Eu-
ropy, Arbitr universi, et Dispositor Corona-
rum, dla tego wystat do Flandryi, Mar-
szalka na rebusniczy tamtych krajów, w któ-
rey ma podać na Mappie opisanie wpeł-
lich Sytuacyi miejsc y Fortec, et fortu ze
już w tamte Kraie destynowano 60 Woyska
Wystany ad Imperium Graff de Belise odebrał

Ordynans, aby w pewnym sposobem witował po
miejsce Dworów Angielskiego Hollenderskie-
go, y Ruskiego, do tej Aliansyi należących,
co jakże musi być wada czasu polare.

Krol Szwedzki ustępujący ze Krola Angielski
wysyła Eskadrę in Balticum, prosi Krola
Francuskiego, aby y on swoi wysłał, co
chyba in Septembri do Skutku przycie mo-
że albo wrem obrotu, które powrocily z Au-
monli w Lichym Gostaię portogalu, dla tego
widzię Franuya ze się ta Expedycya Morsea
b' kosztuigi 12 millionow, nie wada. Woli tym
czasem na Łodzi co slyszai.

L. Hagi 15 Maj. Jest rzecz pewna ze Krol
Angielski $\frac{1}{12}$ Woyska ad Imperium, pro-
wodzi, a Hollandya przedem łowc 100 tysięcy
na to Woynę Krolowey Angielskiej wy-
liczyta.

15

Regnant Prusli doniosły o Gwiltoryi swojej
pod Molwitzem, Stanom Hollenderskim, spo-
dziewał się jakegors powinszowania, lecz Stany
wyraziły tylko wdzięczności za to oznajmie-
nie y se spodziewają się z ten Awantur pomo-
że do przyszego uspołoczenia z brolową Węgie-
ską. Z którego Komplementu nic tylko nie,
kontent Regnant Prusli, ale też y coś wyma-
wił s'grozge się przeciwko Stanom lecz na-
to bynajmniej niedbać

Z Drexna de 24 Maji referunt iż tam
w Niedzielę Świętą stanął redut z
Francuzi i JmPana Wojewoda Mazowiecki
in Comitatu JmP. Bensenwalla Kawc.

Lena młodego Francuskiego

Z Warszawy Wpisy Poniiedziałek przy-
był tu z Rzeszowa Chulista de JmPana
Marpatua GOK y w tych dniach ma Znim
Zaćgę operacyj zbirania mu kuterulita z oku.

Hon^o Pani Wojewodzina Maxowicka spodzi
wa sie Inna Pana Wzdg Matzomba swego
reducem do Polku mediji Lirij.

czego sobie Anglia nie życzy, ed ratione opiestatosi; Hollenderskiej w alignment wara
nim wojska szwedzkie, a więc cokolwiek Angielskiejhowie w Bnemyce czynią, dzieje się to tylko
ko na pozor, a w samej rzeczy polacznik ze et pojunt et insent. To jednak jest pe
wora, iż Anglia sama, iako dawniej, by chciała wojnę talibus et armis transferre zlaemfi
do Europy, aby z blizy y nie tak kłopotliwie było wojować, tak teraz, maige szarych
pogodny, przez ustąpienie Floty Francuskiej z tancard, tam tylko ac si czyni, a tu
formaliter agere zamie. Także hu Duallienken a Francuzów fortyfikowanego miast
sea, ma się ekspedycja zaręczyć.

16
Z tacyi rozważa, że tam Minister Francuzki przez kilka czasow nie uścisławiały
się z Deputowanymi Hollenderskimi tandem naglepo otrzymaney E. taffie z
Prezydentem Konferowal, y to imieniem Imperyala królego syncepsuigi i. i. doniosł;
aby Stany Hollenderskie takim sposobem nie apprehendowały motus et Auctiones
wojsk Francuzkich (auleya zaś jest bandy kawalerii bo ledwo się do 100. ascen
dit;) ponieważ to dzieje się właśnie dlatego, że Francya widząc spóźnionego
indigitando przez to Anglię, że nie tylko sam byty sobie ingruere na Francję, ale
też zład tylko może nieprzyjaciół przeciwko Francji wzmieca, inne potenyjsze
budzą, pomenkie. Upraszał Lajbor, aby Stany pomeniczne o dobrej intencji Mo
narchy jego wypełnieni byli. Sądym, że dapeune dla ustąpienia sobie wyspy borsica
transit in partes Francji y Hiszpanij, y dlatego iul wyjechał przybyćcane
na przygotowiu.

Paris ce 23. May, 1746.

Les Affaires Politiques vont bien tôt commencer à se développer, car il est certain qu'il y a un Traité conclu entre notre Cour, celle d'Espagne et celle de Turin; et que le Passage est accordé aux Troupes Espagnoles qui sont en Catalogne, par le Piémont et la France, pour aller en Italie. On fait aussi que en conséquence de ces Arrangemens, le Roi de Sardaigne fut deffiler ses Troupes du Côté d'Alexandrie, et que le Maréchal de Maillebois qui commande en Corse a ordre, après certains Arrangemens qu'il doit faire dans cette Isle, d'en partir avec le plus grand Nombre de ses Troupes, qu'on a renforcées considérablement depuis peu, et on suppose que ce sera pour se joindre aux Troupes Alliées en Italie.

Un autre Sujet de développement dans les Affaires Generales est que notre Cour renouant en fin à son inaction simulée, vient d'envoyer les Ordres dans les divers departemens du Royaume pour augmenter les Troupes d'Infanterie de dix hommes par Compagnie et les Grenadiers de quinze hommes aussi par Compagnie.

On va pareillement augmenter les Troupes de la Milice, ainsi que la Marine. Et pour venir à ces depenses extraordinaires on paraît déjà d'imposer le dixieme tant sur les Biens Ecclesiastiques, que sur les Laïques.

L'Escadre qui se prépare à Brest sera commandée par le Commandeur de Camilly, Chef d'Escadre et elle est destinée pour le service de la Manche. On parle de travailler de nouveau au Port de Dunquerque.

Nôtre Cour voyant les Dispositions qui se font par les Princes étrangers pour faire élire Emp^r le grand Electeur, on prend hautement le parti de l'Electeur de Baviere, et on assure de plus en plus que le Roi de Prusse est secrettement d'intelligence avec nous, de sorte qu'ayant aussi pour nous la Suède, à qui on continue de faire d'ici de très-grosses remises et dont la rupture est résolüe et prochaine avec la Russie, nôtre partie sera assez bien liée dans le Nord.

L'animosité ne sauroit être guere plus grande qu'elle l'est ici contre les Anglois, sur tout depuis le Combat de nos quatre Vais^sse contre les 6 Anglois, quoi qu'au grand desavantage de ceux-ci qui y ont eu plus de 60. Personnes tués sur chacun de leurs Vais^sse et dont trois ont été tellement desamparés qu'ils ont eu bien de la peine à se rendre à la Havre et n'ont pû suivre l'Amiral Vernon dans son Expedition. Le bruit court ici qu'il a échoué dans l'Entreprise sur Carthagene.

Supplement du Piquet de 5 Dames de la Cour.

- Mademoiselle. Je rassemble les 5s et les Dames avec un Roi.
- M^{de} de la Fournelle. Je change quelque fois mon jeu pour gagner davantage.
- M^{de} de Flavacourt. Je le presente toujours beau.
- M^{de} de Chevreuse. J'ai écarté mon jeu pour vouloir trop gros.
- M^{de} de Rottenbourg. Je fais toutes les Rubriques du jeu.
- M^{de} de Boufflers. Mon jeu est connu de tout le monde.
- M^{de} de Luxembourg. Je me salue à petit jeu.
- M^{de} de Ruffec. J'avais perdu ma Paroisse en jouant à un petit chien & a rapporté.
- M^{de} de Ruparmonde. Mon jeu est serré.
- M^{de} de Pote. J'ai Cartes blanches.
- M^{de} de Melot. Un Roi apuie mon jeu.
- M^{de} de Vouquin. Mon jeu est aisé.
- M^{de} de Veronillet. J'aime a mêler les Cartes.
- M^{de} de Pagny. J'ai toujours beau jeu de puis long tems que je joue.
- M^{de} de Cugis. Je gagne de moitié avec ma Reine.
- M^{de} de Fougere. L'argent des Cartes me produit.
- M^{de} de Bocage. Mon quatorze de dix me fait gagner.
- M^{de} de Fource. Mon Mari me laisse jouer à ma Paroisse avec un Card Riche.
- M^{de} Denis. Ma meilleure Carte est écartée.

M^{de} de Vallemur. J'ai si bien écarté qu'on est entré
dans mon jeu.

M^{de} de Marfollevre. Je n'ai point de couleurs et je gagne.

M^{de} de Meulan. Je n'aime point à jouer avec les Nobles.

Juquin. Je joue avec tout le monde excepté
avec mon Mari.

Tous les As m'entrent.

de Jouy. Je menage si bien mon jeu que je gagne
à petit bruit.

M^{de} de Jaucourt. Mon grand jeu me fait perdre.

M^{de} de la Porre. Ma farbière tombée a fait voir mes
belles Cartes.

M^{de} de Lulliver. Et tous Venans beau jeu.

M^{de} de Poplondere. Je joue conséquemment.

M^{de} Roi. J'ai un riche jeu.

M^{de} du Bon. Je joue bien sans mes Sœurs.

Mlle Profille. Je joue bien sans être mariée.

Mlle de Castille. J'ai fait repic et sapot notre Prelat.

M^{de} de Luyancis. Je suis si bien jouer que je montre
aux autres.

C'est un gros jeu dont je profite bien.

Je commence à entrer en jeu, ma
Mere me l'a bien appris.

Ce 20. May, 1741. 19

En voyant les lettres de Londres du 19 du courant il paroît que M^r. de Bussy, Ministre de France avoit delivré un Memoire au Bureau du Duc de Newcastle depuis plus de 15. jours et qu'on n'y avoit point encore répondu cause que ce S^r. étoit sur ses Jours. M^r. de Bussy retenoit toujours l'Esprit que M^r. de Choiseul lui avoit envoié à ce sujet a fin de le charger de la Reponse lors qu'on la lui auroit delivré au retour du Duc de Newcastle qui devoit être à Londres le 23. On assure que ce Memoire qui roule sur l'insulte faite aux quatre Vaisse^s François par les G. Anglois est conçu en termes qui semblent assez la Declaration de Guerre.

La Marine et presque toutes les autres Affaires sont ex quelque façon suspendues à l'Occasion de l'Electioⁿ des Membres du Parlement qui absorbe toute l'attention de la Cour et de la Ville.

Il y a des ordres pour preparer non seulement le Transport des douze mille hommes qui doivent aller joindre les Hessois et les Saxons de la Gr. Bretagne; mais aussi pour en assembler un second destiné, dit-on, à aller se joindre à la Armée formée que la Maj. Brit. va assembler et qu'elle commandera en personne.

On écrit de la Haye que la Capitation
qu'on se proposoit de lever sur les Sujets de la
Republ. pour subvenir aux dépenses Extraordinaires
n'aura pas lieu; mais qu'à la Place on don-
nera la Taxe sur le Papier Timbré et qu'on
supprimera le Droit sur le Collatéral, de
sorte que ceux qui héritent et qui étoient obli-
gés de payer cinq pour cent de toute la suc-
cession, en paieront désormais dix; ce qui
raporterá des sommes considérables dans
les Coffres de l'Etat, sans causer les mêmes
murmures qu'auroit faite une Capitation.

Après l'arrivée du Courier du Lord Hindfort
lequel a remis ses Dépêches à S. M. Brit. à
Middelbourg, le bruit s'est répandu que ce Lord
avoit déclaré au Roi de Prusse dans la pre-
mière audience qu'il en a eue, que si l'Electeur
de Saxe étoit attaqué, la Maj. Brit. enverroit
12000 Hommes à son secours, et que si la
Prusse de Hanover ne pouvoit pas servir au grand
Prince pour le faire Empereur, elle
seroit prêtée pour l'Electeur de Saxe.

On a été surpris ici que le Lord Hindfort
n'eût pas attendu le Baron de Finckel avec
le Ministre de Danemarck pour faire

20

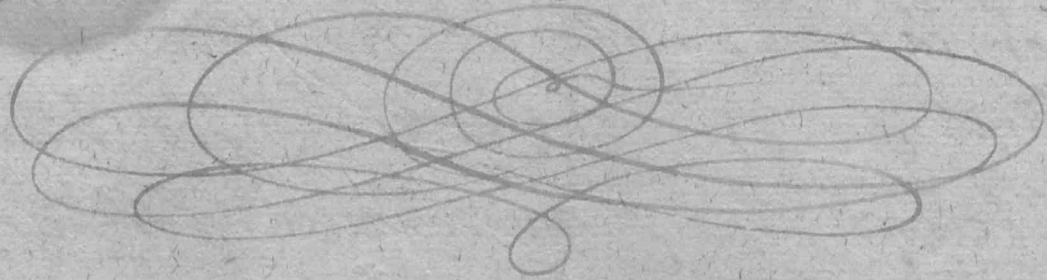
conjointement leurs Propositions au Roi de
Prusse. On attend incessamment à la Haye
un Express de ce Baroi qui doit informer
l'Etat du Succès de la Negociation tant de
Dresde qu'au Camp Prussien.

Il y a des Lettres de Cadix
qui portent que les 9. Vaisse de guerre qui
étoient sortis aiant été surpris par une Flotte
y sont rentrés avec trois prises Angloises que
le mauvais tems ne les a pas empêché de
faire et qu'il ne s'en étoit pas même fait beau-
coup qu'un Vaisseau de guerre Anglois n'eût
été aussi enlevé par les Espagnols.

Ces Lettres ajoutent que ces neuf Vaisse de
Guerre attendent dans la Baye les autres qu'on
prepare ex toute dans le Port de Cadix et que
tous ensemble doivent se rendre en Catalogne
et servir à l'Expedition d'Italie; de sorte
que quand on a mandé que cette Esadre
avoit pris la route de l'Amérique avec
sieurs navires de Registre sous
se n'étoit apparemment qu'une feinte pour
encâcher la véritable destination. On a
aussi écrit du Ferrol que les Trois Vaisse
qui en étoient sortis avoient été dispersés

par la Tempête; mais ils se retrouveront
dans peu joints à l'Escadre de Cadix aussi
bien que ceux de la Crogne.

C'est assez surprenant que l'Admiral Hood,
ait entrepris et forté tous les Vais^{se} Espagnols
de l'Amérique du monde. Cette in-
quiétude à la Sécurité où on paroit être en
Europe par rapport aux Affaires de l'Amérique,
quoique les Anglois y aient des forces si formidables
fait penser à plusieurs qu'il pourroit y avoir
de la Collusion entre les deux Pours. Mais
cela se feroit il de concert avec la France
ou non? J'ay en a qui prétendent qu'où i
et que c'est à cela qu'on doit attribuer le
véritable motif du retour des Escadres
Françoises de l'Amérique. Et dire de
vrai ces idées sont un peu creuses; mais
il faut convenir aussi que les Anglois
font la Guerre aux Espagnols d'une façon
particulière. Ces premières sont
les plus fortes; mais sans
aucun usage de leurs forces.

22

Przetłumaczenie Memorijatu służącego do wyjawienia
Wojny przeciwko Moskwie przez Porta publicowanego 2 Turc-
chicku na Francuzki, a z tego na Polski języku ce 13. Abril 1760
Kondyję polowa zawartej między Dworem Rosyjskim, i wyjętą
Porta wieziinstruata zupełnie zachowaną są 2 strony wyjętą
Porty; ale widocznie jest dowiedzione, że nie są dotrzymane 2 strony
Dwora Rosyjskiego w tym: że przeciwko Prawom przyjacieli, i
niepodległości Portom, które wystawit tenże Dwór nie przerw-
wanie żadnym momentem w dusiedztwie, i bliższości Pranci, i tło-
re u broit Wojskiem, i opatrzył Ammuniyami. Po śmierci Sas
Augusta III. Króla Polskiego nastąpił w Elżbieta Króla od
prawiać się maćca, według ustaw, i Wolności Polskiej pułat
i jednego Officiera Wojska Polskiego, Osoba mała sposobna do Pa-
nowania, i nigdy Królowi w Radzie swoiem nie maćca czynić
króli przeciwko Umiejstowi Ręplcey w dieranie nie gwałtownie
w Interesie Polskie. Rezydent Dworu Rosyjskiego będąc
pytany o świadczyt: że Ręplca Polska dla zachowania
Ustaw Wolności swojej prosta o czułość Wojska, które też
sta niej byto naznaczone ale bez Armat, i Ammuniyji Woiennej
w szosci dyżurnych Kawalerji, i dyżurnym Kozakom,
to jest ze wziętym w siedmiu dyżurnych ludzi, których Kom-
menda nawet powierzona Ręplcey, i przyrzacht tenże Rezydent
zo proci wspomnianej liczby jeden nawet nad to Marszał w ca-
łym nie znajdował się Królestwie.

Tenże Rezydent będąc potym pytany, że o wyznaczone
do Polski więcej tego Wojska ludzi zbrojnych, i dla czego u-
żyto gwałtu w łowianiu Królem Sina i jednego z Panow na-
zwaniem Poniatskiiego? Rezydent dawszy wprzód upewnie-
nie na piśmie okeh swoich podpisanyj odpowiedział: że Dwór
Rosyjski żadnym nie udawat się sposobem do nikim, a ni gwałtu
najmniejszego nie używat, domagając się tylko ten, albo au-
królem był obrany. Przeciż dowiedzianno się potym, że co raz
Wojska pomnożenie do Polski następowate z Artylleryjy i wpeł-
ku Ammuniyazjy do te Wojska były pod Absolutną swoich Ge-
neratow Kommandy ze ustawj Swobod Polskich z grontu sw-
uycerowane, że używano gwałtowności do poddania Polakow te-
mu, którego oni nie obierali, i który nie pochodził z Krwi Kr-
lewskiej: że Senatorow tak Duchownych, iak Świeckich, Latie
Postow z porządkiem Obrad w Aroszi Lubranu, i do Moskwy wy-
wieziono: że mordowano na śmierci tych, którzy się podłai nie
chcieli, że Dubra ich, i niechomości stupione, i że na koniec od-
ważono się na szkaradne czynności przeciwko Manifestowi, bto

ni był publikowany. Postępli talowe mogąe zmieszać Dobry
porządek w pograniczu Wysokiej Partij dano do wyrozumienia
Rezydentowi, zalecając mu aby stosując się do dwujęzycznych Obo-
wiązków Kapitulacji Cesarstwa Dawnych, i nowych Leonie nie
potrzeba było wyjągnąć Wojaka Rosyjskie z Polaki. Na co on
razne podawał Memorjatij podpisem, i pieczęcią stwierdzone
przyrzekanie raz, że w Miesiąc Lutym, drugi raz, że w ten, i
ow czas wszystkie weyśla z Granic Polskich wyjągnione będą.
Jednakże potym miarę dobitną wiadomości, że te weyśla po-
stane były z Armata, i wszelkim Ouzem w Miesiąc Batta zwanym
w Trunick Otkumarskich bezuce, gdzie z nienachalnością Ma-
chometanow zabito więcej tyżca ludzi Meszeryzn, Niemiasz,
i dżieci. Domogano się prawnie objaśnienia istym u Dworu
Rosyjskiego tak imieniem Wysokiej Partij, jako też z strony
Wspomnianego, i Walecznego Hana, Kommandanta, i Pana Krym-
skiego, ktorzy nie przyzwolili do powiedziat na to, zapierając
się weyślanie iawnie wykonanego przy Bombach, i Armatach.
Atak przeciwnego pohojowi, i Dobrej harmonij zastania nie
pretextem, że iakoby sami tyżca Hajdamacy będą przyjeźni,
nie ktorzyk szkod zastana zato karani. W tym wezwano do Por-
ty Rezydenta, ktorogo Rosyja utrzymuje w Stambule. Ten w me-
morjatach swoich pieczęcią, i podpisem własney ręki dowo-
dnych podawanych utwierdzał, że Charakterem Konfliktaraz,
i Henipotenciaryusza Dworu swego. Pytano go więc: ponieważ
za rzezi cutemu wiadoma jest Sięsta, że Hajdamacy Bomb, i
Armat w używaniu nie mają, co za pobudka, i przyezyna być mo-
gła postępli tak przeciwnego pohojowi, i Dobrej harmonij, doda-
jąc mu i to, że nie wyjągnienie z Granic Polskich weyślan Ros-
yjskiego w przeciugu P. a nardaley 4. lat sprzeciwia się nie tyżca
Artykułom polujca w Roku 1753. ale nawet w Roku 1752. za
wartego, gdzie wyraźnie jest obwarowane, że gdyby się trafita oba-
lić wsił zamieszkać poloj wieśnotrwały, że zaraz nie odwołanie
ma być znieśiona, i przytłumiona. Pytano go jeszcze: Dla cze-
go się zaparto brzydnij szkod pohojonych w Bacie, czemu ci
co byli ich przyezyna nie byli zaraz publicznie ukarani? Dla cze-
go przyezyna z pogarda Artykułom Polojca nie wyjągnęty wey-
ślan z Polaki? Wspomniany Rezydent nie mogąc na to żadnej daj
odpowiedzi, a milczenie jego będąc pożytkane zerwania polojca
z strony Rosyji, nie przestano go jeszcze pytać, Dla czego nie
wyprawadzają dotąd z Polaki Mosłuch? Dopieroż na to odpw-
wiedziat z owiawieniem, że dotąd Mosłuch z Polaki nie wyjągnęty
poli nie public Polakow Krolowi. Będąc zaś na refleksie usta-
tanie

tnie pytania, jeżeli w mojej Świątobliwych Obowiązku Kapitulacji Cesarzskich Dwornych, i świętych Dwor Rosyjski odstąpi pretensji wai Dwaranicy nowych w Polsce utwór, i czy przestanie udawai się w to, co do samych nalogi Polaków, to jest w ich spolewności, i rząd? Odpowiedział nam: Plenipotencya moja jest pewnem oliny słona granicami, a sam tyłko Dwor mój doskonata o tym może wiadomości. Trwając tedy w tej odpowiedzi, atym sposobem pokazawszy utwarie Determinowana jest bezustannie na zerwanie Pokoju: Najbardziej zaś w Prawach Narodów Dwarzy na piśmie replike, rovnice wyimowuwa, jako i grantowana nazwana Fetleru, że Wojna Cesarzka przeciwko Moskwie jprawnie, i sprawiedliwie jest potrzebna, albo raczej że ta Wojna będąc już dziejowana jedno myślna, zgodna, przytatu uszacji w Arszat Prezydenta, jako i w samej rzeczy zaraz ga do wiadomiu Wied zaproszowano wedlug dawnych Partij zwycięzaju.

Zaczynajac się iawnos, i oswiadcza niniejszym Manifestem, aby to catemu byto wiadomo Swiata, że Porta Polska nie naruszyla Świątobliwych obowiazkow Kapitulacji Cesarzskiej, ani żadnej u czynita rzeczy przeciwnej pokojowi, i dobrej harmonii, i przyiazni. Ta suma nawet sprawa dyfjmutowana, i przedstawiona będąc blisko trzech lat u Dworu Rosyjskiego, który postypit przeciwko pokojowi, i dobrej harmonii; a temu sumemu szeregulnie zerwanie pokoju ma byci przesypane.

Z Warszawy d. 15. Abria 1760

Wyssiat tu znou Manifest od Konfederacji Barskiej wyrażnie sie explikujacy, i Wyjatos przeciwko izomu sijnzajacy, z referenciam niem sie do Deklaracji od Partij innych Dworow Europejskim danej, i w tej wiele utydzliwania na terazniejsze Panowanie.

Konfederacy pod Kamieniem rozlokowani stajac Wyjatos moskiewskie z catego Ukrainy, i ledwie nie z catego Podola utypite, a w Woiewodztwie Wotynskim, i loto dswowa lokuje sie.

Kommanda JmP. Branickiego woznata sie w Chetmiech, a dum JmP. Branicki Dis ma tu stanac. Niedawno drzewonij Pasze Chocimski Ila poznanych konnowonij z JmP. Branickim dnosu powerowonij de die B. currentes Ladut przez P. Witta, Kommandanta Fortecy Kamienieckiej przytanciu do Siabie Stumaiza Ciorkie sa, podobno chce wyetat do Branickiego Postannika, rozumiecin w tym byci zasadzac na JmP. Branickiego, i wielkiego udawania sie gnie zycia.

Wyjatos znaczne Turckie da Chocim pomkrosli sie a Putarowie cofnioni do Bulowonij. Zapewne wtargnionie ich do nas, iiz przed Wiedna nie nastapi.

Orwellling

W wielkiej Polozie Mielzyńskiemu, Kapitanowi Koronnemu,
i Raczyńskiemu, Staroście Mielzyńskiego Konfederacyi ze ostatnie
Rajmili Sabrata, a Raczyński, i iurisi Koronny Ładwie uisłt
do Pawła. Puz Konfederacyi bawo sie tam, rozrzucite,
tym uszytym odhuzim, ktorzy w terazniejszej sprzeczki ro-
bowie. Joz tu teraz w Warszawie, y myśle, y mowia, w leto
che wstno.

Jest tu wiadomosci, ze Arystani rusi, ktorzy w smolen-
sku siedzieli, wazni z tamtąd, y poprowadzeni do Miasta
Pstajinsy nazwanego Moskwa. Przez Mohylow prowadzono
Jeh, y Grody zarosniona przewst. cyotie, Biskupi, y Starosta Do-
lincki przygotiti, a Hetman nie chiał. Uprzešli sobie u Kommen-
danta, ktorzy Jeh komusjowat, zo moze d. w naszym Księstwie
nieci mogli, Biskupowi Krakowskiemu Hetman strzyf, i
Kijowskiemu Starosta Dolincki.

Rzecz dziwna, ze nastanie Zamacki Dwor nasz idzie sie
patrzye obciotnie, bydi to nie moze, y thos, iuz w Gabinetach
musialy tajci iacie umowia, latoro y narod, y Mijeratat nasz
ubkpi, iuziuz.

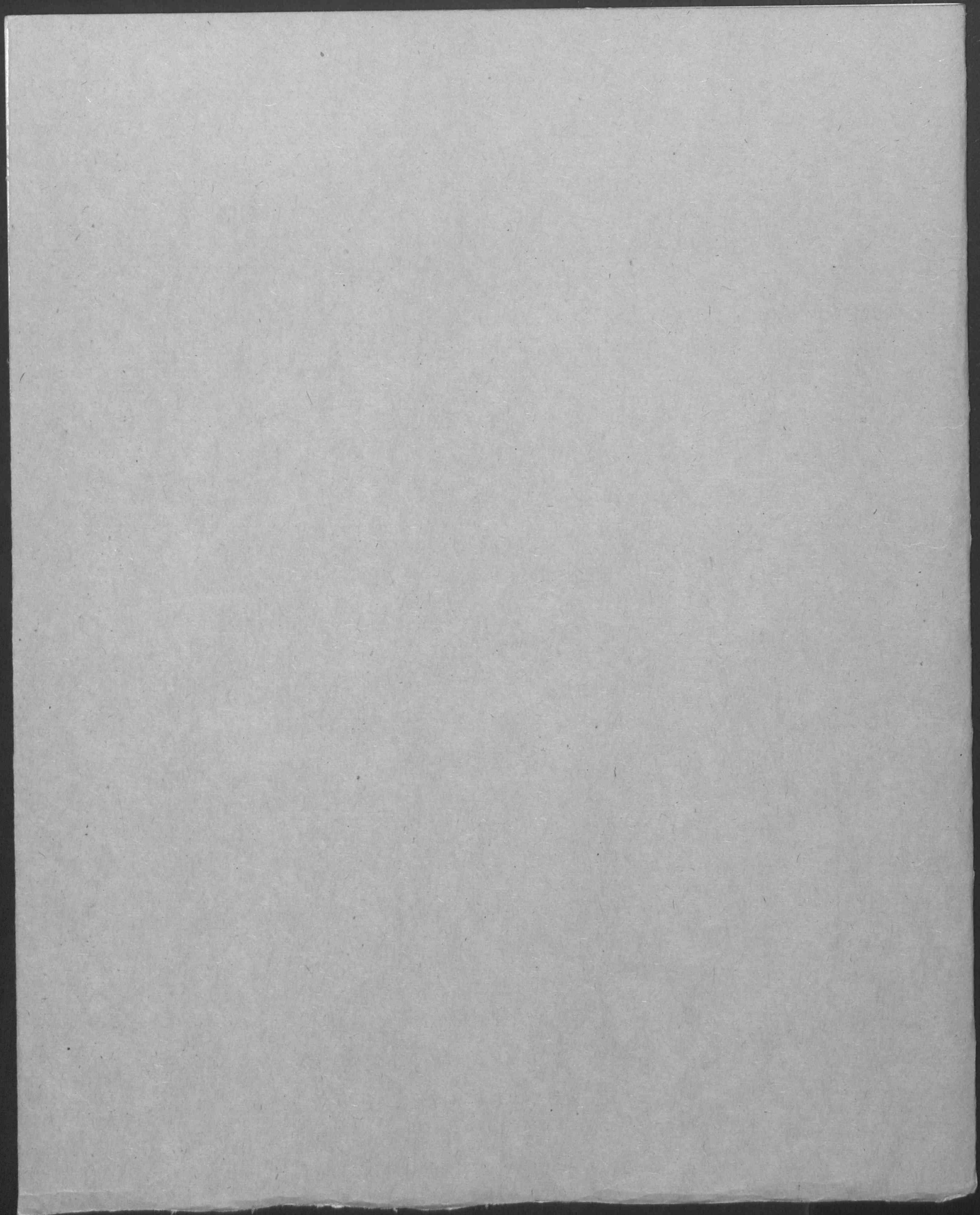

Kronika pdska

1817

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.